

شیوع انگل‌های روده‌ای در دانش‌آموزان مدارس شهرستان شهر ابوموسی

حسین ثباتی^۱، هاشم لطفی^۲، دکتر ایرج موبدی^۳

چکیده: در اجرای طرح بررسی شیوع انگل‌های روده‌ای در شهرستان ابوموسی جمعاً از ۱۲۰ نفر دانش‌آموز سه دوره ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان، بطور تصادفی نمونه‌برداری گردیده است. نمونه‌های مدفوع جمع‌آوری شده با روش رسوبی فرمالین اثر مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که میزان کلی آلودگی به انگل‌های روده‌ای نسبت به میانگین مراکز استان هرمزگان بیش از ۲۰ درصد کمتر بوده و برابر با ۲۷/۵ درصد می‌باشد که از این مقدار حدود ۱۴/۲ درصد آلوده به انگل‌های بیماریزا و ۱۸/۳ درصد آلوده به انگل‌های غیربیماریزا بوده‌اند. میزان آلودگی به تک‌یاخته‌های روده‌ای شامل ژیا ردیا ۸/۳ درصد، آنتامباکلی ۷/۵ درصد، بلاستوسیسستیس ۱۲/۵ درصد و انگل کرمی همینولپیس نانا ۵/۸ درصد بوده است. حدود ۵/۸ درصد افراد به بیش از یک انگل آلودگی داشته‌اند. با توجه به موقعیت جزیره‌ای این شهرستان و امکان کنترل وضعیت بهداشتی منطقه به سهولت می‌توان با توسعه بهداشت محیط و رعایت موازین بهداشتی به وضعیت ایده آل بهداشتی نائل آمد. **واژگان کلیدی:** فراوانی، انگل‌های روده‌ای، دانش‌آموزان، ابوموسی

مقدمه:

انگل‌های روده‌ای، شایع‌ترین عوامل بیماریزا می‌باشند که اغلب از انتشار جهانی برخوردار بوده و در بسیاری از کشورهای توسعه نیافته یا در حال رشد مشکلات بهداشتی و اقتصادی را به خود اختصاص می‌دهند (۱).

هرگونه برنامه‌ریزی در زمینه کنترل و پیشگیری بیماری‌های انگلی و درمان دسته‌جمعی جمعیت‌های آلوده و ناقل و ارزیابی میزان اثرات مثبت و منفی درمان دارویی نیاز به مطالعات منظم و مستمر اپیدمیولوژیک بیماری و تعیین میزان شیوع عفونت‌های انگلی در منطقه دارد (۲). و با توجه به مواجهه بیشتر کودکان با عوامل بیماریزا و عدم رعایت موازین بهداشتی توسط آنها بیشتر به بیماری‌های انگلی مبتلا می‌شوند و جمعیت پرخطر در بیماری‌های انگلی روده‌ای محسوب می‌گردند. لذا این افراد شاخص خوبی برای بررسی اپیدمیولوژی بیماری‌های انگلی روده‌ای در هر منطقه می‌باشند. در این راستا برای برآورد شیوع عفونت‌های انگلی در دانش‌آموزان مدارس شهرستان ابوموسی تعدادی از آنها که سابقه سکونت بیش از ۵ سال در این جزیره داشته‌اند انتخاب گردیدند تا با هدف شناخت بیماری‌های انگلی روده‌ای و کنترل آنها مطالعه لازم انجام پذیرد.

مواد و روش کار

تحقیق انجام شده یک بررسی مقطعی است که هدف از انجام آن تعیین میزان شیوع انگل‌های روده‌ای می‌باشد. جمعیت تحت بررسی دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی شهرستان ابوموسی بوده است. پس از انجام پری تست اولیه و

با دقت ۰/۰۹ و ضریب اطمینان ۹۵ درصد تعداد حجم نمونه برای بررسی نهایی برابر ۱۲۰ نفر انتخاب گردید. نمونه‌برداری با روش تصادفی از بین لیست دانش‌آموزان مدارس سه مقطع تحصیلی انجام گرفته است. نمونه‌های مدفوع جهت انجام آزمایش انگل‌شناسی در محلول فرمالین ریخته شد و پس از ارسال به آزمایشگاه با روش رسوبی فرمالین - اثر توسط متخصصین انگل‌شناسی مورد بررسی قرار گرفت. به منظور آزمون نسبت‌ها (سن، جنس، سواد و ...) از آزمون کای اسکور و آزمون Z استفاده شده است.

نتایج

میزان شیوع انگل‌های روده‌ای در دانش‌آموزان شهر ابوموسی ۲۷/۵ درصد می‌باشد. از افراد آلوده ۵/۸ درصد مبتلا به دو نوع انگل بودند. ژیا ردیا با میزان ۸/۳ درصد و پس از آن همینولپیس نانا با ۵/۸ درصد طیف انگل‌های بیماریزا در این پژوهش می‌باشند (ج ۱) بیشترین میزان آلودگی در پسران دانش‌آموز در سنین ۱۰-۱۲ و ۱۹-۱۶ سال (۱۵/۲ درصد) و در دختران در سنین ۱۰-۱۲ سال (۱۸/۱ درصد) دیده شد (ج ۱). با انجام آزمون آماری میزان ابتلا به آلودگی‌های انگلی روده‌ای در دو گروه (پسران و دختران دانش‌آموز) از نظر آماری معنی‌دار نبوده ($P = 0/9$) و نشان می‌دهد که آلودگی به انگل با سن آنها هیچ ارتباطی نداشته و همه گروه‌های سنی به یک نسبت مبتلا به انگل‌های روده‌ای می‌شوند. میزان آلودگی به انگل‌های روده‌ای در پسران دانش‌آموز ۲۶/۸ درصد و در دختران دانش‌آموز ۲۸/۶ درصد تعیین گردید. با انجام آزمون آماری مشخص گردید که

^۱- مربی رشته انگل‌شناسی و عضو انجمن انگل‌شناسی ایران- عضو هیئت علمی دانشگاه امام حسین (ع)

^۲- مربی رشته انگل‌شناسی و عضو هیئت علمی دانشگاه امام حسین (ع)

^۳- استاد انگل‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی تهران- دانشکده بهداشت